

[H. F. Ulrichsen.]

Ministrene har et politisk-parlamentarisk Ansvar. Dette politisk-parlamentariske Ansvar har man normalt ikke lovfæstet. Det vil sige, i en Række af de hyperdemokratiske Forfatninger, som blev vedtaget i Aarene efter Krigen, fik man indført, at en Minister skulde have Rigsdagens, Parlamentets, Tillid og skulde gaa, saafremt han ikke havde denne Tillid, medens man ellers normalt rundt omkring i Verden — idet for øvrigt de fleste af de her nævnte Forfatninger i Mellemtiden igen er forsvundet — har fæstnet det politisk-parlamentariske Ansvar gennem Sædvane og ikke gennem udtrykkelige Forfatningsbestemmelser.

Den anden Form for Ansvar, som Ministre har, er det konstitutionelt-strafferetlige. Der har vi jo, som det af de ærede foregaaende Ordførere er blevet nævnt, de to Bestemmelser i Grundloven, Bestemmelsen i § 12 om Ministrenes Ansvarlighed for Regeringens Førelse med den Tilføjelse, at denne Ansvarligheds Grænse og Omfang nærmere skal bestemmes ved Lov, og Bestemmelsen i § 13 om Ministrenes Ansvar gennem deres Underskrift, en Bestemmelse, der kan gøre, at Ministrenes Ansvar faar et noget andet Omfang end et almindeligt Menneskes Ansvar efter de gældende Straffelove og den øvrige gældende Lovgivning.

Der er vel nok noget om, at en Opposition vil være mere interesseret i en Ministeransvarlighedslovgivning, i det Øjeblik der er Tendens til stærke Regeringer, end i en Periode, hvor der forholdsvis hyppigere er Regeringsskifter, hvor man ikke har en særlig stærk eller fast Regeringskonstellation.

Det er allerede oplyst under den Debat, der har fundet Sted her i Dag, at Forøgningen for Det konservative Folkeparti, det gamle Højre, ikke havde noget som helst mod en Ministeransvarlighedslov og var villig til at deltage i Forhandlinger om Gennemførelse af Grundlovens Bud om en Lov om Ministeransvarlighed. Men Stridspunktet var dengang Bestemmelsen vedrørende de foreløbige Love. Højres Ordfører i Landstinget, sidste Gang man forhandlede dette Spørgsmaal — det var i 1910 —, var Professor Matzen, der i allerhøjeste Grad var interesseret i Bestemmelsen vedrørende Grundlovens § 25 om provisoriske Love, Bemyndigelsen til at udstede dem og Konsekvenserne deraf.

Det foreliggende Lovforslag har af den højtærede Justitsminister faaet et meget fint Prædikat: ærkedemokratisk; det er ærkedemokratisk, og derfor kan vi godt have Lov til at sige, at fra vor Side mener

vi ogsaa, at det er et Lovforslag, hvis Tendens er rigtig. Der er ikke noget som helst at sige til, at man faar en saadan Lov, men jeg siger ligesom de andre ærede Ordførere, der har haft Ordet: Er det egentlig absolut paatrængende nødvendigt, naar vi har ventet i 88 Aar, saa at gennemføre dette Lovforslag, umiddelbart forinden alle disse Problemer skal behandles i en Forfatningskommission? Saa kunde man naturligvis tilføje, at det er flovt at have staaende i Grundloven en Løfteparagraf, der giver et bestemt Paabud, og saa ikke opfylde denne Bestemmelse. Men der er een Ting, der hjælper os lidt i denne Sag: De allerfleste Grundlove Verden over har Bestemmelse om, at der skal udstedes en Ministeransvarlighedslov, men de færreste Steder har man udstedt en saadan Lov, og Grunden dertil er vel nok, at disse Love, som en af de ærede Ordførere bemærkede, faar en udpræget teoretisk Karakter, og at de ikke er nær saa paakrævede, som man troede, dengang man ikke havde en saa lang Praksis, og derfor formulerede Grundlovsbudet om en Ministeransvarlighedslov.

Altsaa, der er ogsaa fra det Parti, jeg repræsenterer, en principiel Velvilje, men Sagen kunde jo nok have ventet, indtil Forfatningskommissionen er færdig med sit Arbejde.

A. M. Hansen: Vi har intet at indvende imod en Lov om Ministres Ansvarlighed. Det har mit Parti givet Udtryk for, naar et saadant Forslag har foreligget her i Tinget, ja, i 1910 stillede vi endog selv et Forslag derom. Men nu, da vi staar over for en Grundlovsrevision, finder jeg det naturligt, at det Spørgsmaal rejses, som allerede er rejst af de foregaaende Talere, om det ikke vilde være rigtigt at udskyde Afgørelsen af denne Sag, til vi ser Resultaterne af Forfatningskommissionens Arbejde. Naar der nu er gaaet over et kvart Aarhundrede, siden Rigsdagen sidst beskæftigede sig med denne Sag, vil man vel uden Skade kunne vente det Aars Tid med, som det vil tage Forfatningskommissionen at tilendebringe sit Arbejde. Men i øvrigt skal jeg paa mit Partis Vegne tilsige vor Medvirkning til en Behandling af Forslaget i et kommende Udvalg.

Oluf Pedersen: Kravet om en Ministeransvarlighedslov er, som det har været sagt fra alle Sider, et godt gammelt demokratisk Krav, og derfor kan det vel i og for sig heller ikke overraske, at den nuværende Rigsdag vil prøve paa at drukne Kravet i Velvilje.